

Aizkraukles novada domes
2024.gada __.____.saistošo noteikumu Nr.2024/
Grozījums Aizkraukles novada domes 2023. gada 15. jūnija saistošajos noteikumos Nr. 2023/9
“Par maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni un sociālās palīdzības pabalstiem
Aizkraukles novada pašvaldībā”
PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	1.1. saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi”: Saistošo noteikumu mērķis ir pagarināt periodu, kad trūcīgām un maznodrošinātām mājsaimniecībām ir pieejams pabalsts ēdināšanai skolās un pirmskolas izglītības iestādēs. 1.2. problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi: Šobrīd pabalsts ēdināšanai skolās un pirmskolas izglītības iestādēs bērniem no trūcīgām un maznodrošinātām mājsaimniecībām tiek piešķirts uz trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības periodu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumiem Nr.809 “Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu”, 14. punktu pamata sociālās palīdzības pabalstus piešķir un trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusu nosaka ar to mēnesi, kurā pieņemts lēmums par pamata sociālās palīdzības pabalstu piešķiršanu un lēmums par atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusam, līdz ar to neatkarīgi no datuma, kurā ir iesniegts iesniegums par trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusu piešķir ar pirmo mēneša datumu. Lai nerastos pārrāvums periodā, kad piešķirts pabalsts ēdināšanai skolās un pirmskolas izglītības iestādēs, nepieciešams pagarināt pabalsta periodu par vienu mēnesi. 1.3. pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums: Esošā Aizkraukles novada domes 2023. gada 15. jūnija saistošo noteikumu Nr.2023/9 “Par maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni un sociālās palīdzības pabalstiem Aizkraukles novada pašvaldībā” redakcija paredz pabalstu ēdināšanai skolās un pirmskolas izglītības iestādes piešķirt tikai uz trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statusa periodu, līdz ar to rodas situācija, ka nākamajā dienā pēc perioda beigām bērnam netiek nodrošinātas pusdienas, kamēr netiek pieņemts jauns lēmums par trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statusa piešķiršanu un pieņemts lēmums atkārtoti piešķirt pabalstu ēdināšanai skolās un pirmskolas izglītības iestādēs. 1.4. ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība: Gadījumā, ja netiek apstiprināti grozījumi saistošajos noteikumos, tiks turpināts piešķirt pabalstu atbilstoši esošai saistošo noteikumu redakcijā. 1.5. iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības: Alternatīva ir nesniegt šādu atbalstu iedzīvotājiem, ieviešot pārrāvumu pabalsta ēdināšanai skolās un pirmskolas izglītības iestādēs nodrošināšanā.
---	---

2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	2.1. saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus: Izdevumi apstiprināti ar 2024. gada 25. janvāra Aizkraukles novada domes saistošajiem noteikumiem Nr. 2024/1 “Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2024. gadam”. Šie saistošie noteikumi nemaina plānoto finanšu apmēru šim mērķim. Uz 2024.gada septembri šādu atbalstu saņem 17 bērni un 2 Ukrainas civiliedzīvotāji. 2.1.1. samazina vai palielina ieņēmumu daļu: Pašvaldības ieņēmumu daļa nemainās. 2.1.2. samazina vai palielina izdevumu daļu: Ņemot vērā, ka izdevumu plāns ir indikatīvs un var mainīties atbilstoši pieprasījumam var secināt, ka pašvaldības izdevumu daļa būtiski nemainās, izdevumi apstiprināti ar 2024. gada 25. janvāra Aizkraukles novada domes saistošajiem noteikumiem Nr. 2024/1 “Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2024. gadam”. 2.1.3. ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām): Izdevumi neietekmē citas pašvaldības budžeta pozīcijas. Izdevumi apstiprināti ar 2024. gada 25. janvāra Aizkraukles novada domes saistošajiem noteikumiem Nr. 2024/1 “Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2024. gadam”. 2.2. informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6.sadaļu). Jaunu darba vietu veidošanu saistošie noteikumi neparedz.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	3.1. sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību: Saistošie noteikumi atstās tiešu, pozitīvu ietekmi uz ģimenēm ar bērniem, kuriem piešķirts trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statuss un kuru ienākumi un dzīves kvalitāte visbiežāk ir zemāka nekā citām iedzīvotāju grupām. Saistošie noteikumi veicinās labvēlīgāku stāvokli, samazinot nevienlīdzību, nabadzības un sociālās atstumtības risku. 3.2. ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība: Nav attiecināms.

	3.3. ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi: 3.3.1. ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību”: Nav attiecināms. 3.3.2. nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā: Nav attiecināms. 3.3.3. radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā: Nav attiecināms. 3.4. ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā: Nav attiecināms. 3.5. ietekme uz konkurenci: Nav attiecināms.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	4.1. institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālās palīdzības pabalstus, personai ir jāvēršas Aizkraukles novada Sociālajā dienestā (tai skaitā teritoriālajās vienības un attālinātajos klientu pieņemšanas punktos Aizkraukles novada pagastu pakalpojumu centros). 4.2. galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālos palīdzības pabalstus, personai jāievēro procedūras posmi, kuri ir noteikti Aizkraukles novada domes 2023. gada 15. jūnija saistošajos noteikumos Nr. 2023/9 “Par maznodrošinātas mājāsaimniecības ienākumu sliekšni un sociālās palīdzības pabalstiem Aizkraukles novada pašvaldībā”. Saistošie noteikumi nemaina līdzšinējo materiālo pabalstu saņemšanas kārtību. 4.3. paredzētās administratīvo procedūru izmaksas: 4.3.1. saimnieciskās darbības veicējiem: Nav paredzētas. 4.3.2. fiziskajām personām: Nav paredzētas. 4.3.3. nevalstiskā sektora organizācijām: Nav paredzētas. 4.3.4. budžeta finansētām institūcijām: Nav paredzētas.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	5.1. pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi: Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta 9.daļu pašvaldību autonomā funkcija ir nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.pantu pašvaldībai, kuras teritorijā ir deklarētā personas dzīvesvieta, ir pienākums nodrošināt personai iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

	5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.): Lai īstenotu saistošajos noteikumos paredzēto, Pašvaldība ir izveidojusi iestādi Aizkraukles novada Sociālais dienests, kura organizē sociālo darbu, nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un administrēšanu un ir atbildīga par valsts deleģēto funkciju pašvaldībai sociālās aizsardzības jomā izpildi. Sociālās palīdzības pabalstu administrēšanu nodrošina Sociālās palīdzības nodaļa. Saistošo noteikumu īstenošanā iesaistīta Aizkraukles novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Finanšu un grāmatvedības nodaļa, kas veic sociālās palīdzības pabalstu izmaksu un Juridiskā nodaļa, kas sniedz konsultatīvu atbalstu saistošo noteikumu piemērošanā. Saistošie noteikumi neparedz uzlikt jaunus pienākumus vai uzdevumus esošajiem darbiniekiem, kā arī neparedz izveidot jaunas darba vietas.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	6.1. saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija: Saistošo noteikumu izpildi nodrošina Aizkraukles novada Sociālais dienests un Aizkraukles novada pašvaldības Centrālā pārvalde. Jaunu institūciju izveidi, esošo likvidāciju vai reorganizāciju saistošie noteikumi neparedz. 6.2. izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2.sadaļā norādīto): Nemot vērā, ka sociālās palīdzības pabalstu administrēšanu nepieciešams veikt visā Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā un sociālās palīdzības pabalstu izmaksai nepieciešami vismaz 13 sociālā darba speciālisti.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	7.1. vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai: Saistošie noteikumi nodrošina mazaizsargāto un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanu un uzturēšanu, līdz ar to secināms, ka saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanai un paredz tikai to, kas vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai. Noteikumi veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli un samazinās nevienlīdzību, kā arī uzlabos iedzīvotāju dzīves kvalitāti. 7.2. samērīguma tests: 7.2.1. vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai: Pašvaldība nodrošina Pašvaldību likumā noteikto funkciju izpildi. 7.2.2. vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai: Pašvaldība var noteikt citus pabalstu apmērus (labvēlīgākus pabalsta saņēmējam) 7.2.3. vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša: Pašvaldības rīcība izstrādājot saistošos noteikumus ir samērīga, atbilstoši pašvaldības finansiālajām iespējām.

8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	8.1. sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā: Sabiedrības pārstāvji nav iesaistīti konsultācijās saistošo noteikumu izstrādes procesā. 8.2. izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli): Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46.panta trešo daļu saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2024. gada 16.septembra līdz 2024. gada 30.septembrim publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.
--	--

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētājs

L.Līdums